

ВПЛИВ ГЛОБАЛІЗАЦІЙНИХ ПРОЦЕСІВ НА КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНІСТЬ АПК УКРАЇНИ

На сьогодні глобалізація є невід'ємним процесом, що відбувається у світовій економіці. Вона є складним і багатовимірним процесом, у межах якого виокремлюють техносферу, економічну, геополітичну, соціокультурну та інші складові. Сучасні процеси глобалізації світового економічного розвитку не оминають і Україну, яка поступово інтегрується до міжнародної економіки. У таких умовах одним із провідних напрямів економіки України є аграрно-промисловий комплекс. Україна має усі можливості для прогресу цієї сфери та розвитку її на світовому ринку.

Дану тему досліджувало багато вітчизняних науковців, серед них ми звернули увагу на публікації О. Білоруса, І. Миценко, Н. Стежко, М. Пугачова.

Метою нашого дослідження є визначення пріоритетів розвитку АПК України під впливом глобалізації.

Активні глобалізаційні процеси призводять до того, що національні економіки країн світу прагнуть функціонувати у світогосподарській системі, використовуючи усі можливі переваги і нейтралізуючи негативні сторони. На сьогоднішній день Україні необхідно взаємодіяти з іншими країнами світу та включатися в систему глобалізації.

Однією з найбільш перспективних сфер економіки України є аграрно-промисловий комплекс. Ми можемо збільшити обсяги продукції і таким чином вийти на світовий ринок. Сприятливі ґрунтово-кліматичні умови та родючі землі сприяють подальшому розвитку аграрної сфери та отриманню сільськогосподарських врожаїв в обсягах, достатніх для забезпечення внутрішніх потреб та формування експортного потенціалу.

Сільське господарство відіграє важливу роль в економіці України. У ньому виробляється понад 8% ВВП та працює 5,5% усіх зайнятих. Якщо врахувати пов'язані з ним галузі, такі як постачання виробничих ресурсів та харчова промисловість, то частка аграрного сектору в ВВП зростає до 22% та у зайнятості – до 10% [1].

Особливо важливим є експортний потенціал галузі. Частка АПК у загальному обсязі експорту України складає 31,5% (в обсязі 17,0 млрд. дол. США), при цьому вже більше 10 років зберігається позитивне сальдо зовнішньої торгівлі продукцією АПК [2].

Незважаючи на ці вражаючі показники, сільське господарство розвивається значно нижче свого потенціалу, що чітко підтверджується міжнародними порівняннями продуктивності.

Використаємо SWOT-аналіз для характеристики АПК України (табл. 1).

Таблиця 1

SWOT-аналіз агропромислового комплексу України

Потенційні внутрішні можливості	Потенційні внутрішні загрози
Родючі ґрунти. Сприятливий клімат. Вигідне географічне розташування. Значні сільськогосподарські угіддя. Широкі експортні можливості.	Внутрішня політична нестабільність. Низький інвестиційний рейтинг України. Застаріла матеріально-технічна база сільського господарства. Нестача кваліфікованих робітників. Низька врожайність. Виснаження ґрунтів. Недостатня державна підтримка
Потенційні зовнішні переваги	Потенційні зовнішні недоліки
Збільшення населення планети. Урбанізація населення планети. Збільшення попиту на продукти харчування. Дедалі частіші світові продовольчі кризи та природні лиха. Входження на нові ринки.	Конкуренція з боку розвинених держав, які надають значну внутрішню підтримку власним сільгоспвиробникам. Обмеження з боку СОТ.

Варто зазначити, що конкурентоспроможність – один із важливих чинників, що забезпечує сталий розвиток як окремих галузей, так і будь-якого підприємства. Конкурентоспроможність агропромислового сектора розглядається як дуже широке поняття, що характеризує його здатність конкурувати як на внутрішньому, так і на зовнішньому ринках.

Сьогодні конкурентоспроможність сільськогосподарських товаровиробників в Україні експерти оцінюють вкрай низько. Маючи цінні ресурси, ми не зуміли зберегти та збільшити свої конкурентні переваги.

Для підвищення конкурентоспроможності АПК України, необхідна підтримка з боку держави. Постійне підвищення інвестиційної привабливості

аграрного сектора та науково обґрунтоване обмеження імпорту сільськогосподарської продукції, при якому держава має виділяти кошти на початкове фінансування імпортозаміщуючих виробництв. Таким чином не лише АПК, а й усі пов'язані із ним сфери економіки будуть динамічно розвиватися, а їх продукція користуватиметься попитом не лише на вітчизняних, а й на міжнародних ринках.

Таким чином, аналіз сучасного стану та тенденцій розвитку АПК України дають змогу стверджувати про наявність в аграрному секторі низки проблем, які перешкоджають підвищенню рівня конкурентоспроможності сільськогосподарської продукції. Але все ж для України аграрний сектор залишається пріоритетним і перспективним. Розвиток вітчизняного агропромислового комплексу залежить як від внутрішніх, так і від зовнішніх чинників, і в умовах посилення глобалізації, роль останніх – зростає. Тож для АПК України європейський вектор розвитку – це шлях модернізації виробництва, залучення іноземних інвестицій і новітніх технологій, підвищення конкурентоспроможності та покращення рівня економічного розвитку.

Література

1. Перетворення сільського господарства України на рушійну силу економічного зростання [Електронний ресурс]: Стратегія розвитку сектору зернових та олійних культур; На замовлення Американської торгівельної палати в Україні (Палата) та Європейської бізнес асоціації (ЄБА) – електрон. дан. М. : Берлін, 2012 – Режим доступу: http://www.eba.com.ua/sites/default/files/files/comm_files/grain/EBA_Grain_Strategy_230112.pdf, вільний. — Загол. з екрана.
2. Аграрне інформаційне агентство [Електронний ресурс]: Битва за ПДВ: Чому з 2016 року агросектор залишиться без державної підтримки?; ред. О.Б. Бакуменко – електрон. дан. М.: Київ, 2015 – Режим доступу: <http://agravery.com/uk/posts/show/bitva-za-pdv-comu-z-2016-roku-agrosetektor-zalisitsa-bez-derzavnoi-pidtrimki>, вільний. – Загол. з екрана.
3. Миценко І.М. Продовольча безпека України: оцінка стану та світовий досвід вирішення проблеми / І.М. Миценко. – Кіровоград: Центрально-Українське видавництво, 2001. – 204 с.
4. Стежко Н.В. Продовольча проблема в умовах глобалізації світової економіки: монографія / Н.В. Стежко. – Кіровоград: ТОВ «Поліграф сервіс», 2014. – 392 с.
5. Stezhko N.V. Production and consumption of basic agricultural products in Ukraine as a basis for food fund formation / N.V. Stezhko // Journal L'Association 1901 «SEPIKE». - Osthofen, Deutschland Poitiers, France, Los Angeles, USA. – 2014. Ausgabe 6. – С. 164-170.
6. Stezhko N.V. Liberalization of the World Trade of Agricultural Products as a Factor of Sufficient Food Safety / N.V. Stezhko // Збірник наукових праць Черкаського державного технологічного університету. Серія: Економічні науки. – Черкаси. Випуск 37 / Мін-во освіти і науки України, Черкас. держ. технол. ун-т – Черкаси: ЧДТУ, 2014 – Частина I. – С. 82-86.
7. Stezhko N.V. Regulating mechanism of global food trade in current conditions / N.V. Stezhko // Економічний простір: Збірник наукових праць. №90. – Дніпропетровськ: ПДАБА, 2014. – С. 40-51.

Смалійчук Г.В., асистент
ДВНЗ «Київський національний економічний університет
імені Вадима Гетьмана»
м. Київ, Україна

СОЦІАЛЬНО-КУЛЬТУРНА АДАПТАЦІЯ ІМІГРАНТІВ НА ВІТЧИЗНЯНОМУ РИНКУ ПРАЦІ

Практика більшості країн європейського континенту свідчить про те, що інтеграція іммігрантів в суспільство вимагає активних дій з боку державних органів.

Сприяння інтеграції іммігрантів у сфері зайнятості у більшості розвинених країн здійснюється, головним чином, у рамках загальнонаціональних програм, які стосуються соціально вразливих верств населення.

Тому Україна теж має сприйняти і застосувати досвід проведення заходів, чітко орієнтованих на професійну підготовку іммігрантів, полегшення працевлаштування та сприяння їх автономної зайнятості.

Для України, де попит на трудових мігрантів спостерігається в основному у неформальних секторах економіки, актуальним є питання